

Kielce 19 04 2022 r.

**Recenzja dorobku habilitacyjnego dr RAFAŁA KLEPKI
w związku z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania
o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych,
w dyscyplinie nauk o polityce i administracji**

SYLWETKA NAUKOWA HABILITANTA

Dr Rafał Klepka konsekwentnie buduje swoją pozycję w świecie nauki tj. poczynając od roku 2006, kiedy to uzyskał tytuł magistra politologii na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Dwa lata później uzyskał również tytuł zawodowy magistra kierunku zarządzanie na ówczesnej Akademii Ekonomicznej im. Karola Adameckiego w Katowicach. W stosunkowo krótkim czasie, bo w roku 2011 Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Nauk Społecznych nadał Rafałowi Klepce stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, na podstawie rozprawy doktorskiej *Parlament w państwie federalnym na przykładzie Austrii, Belgii, Niemiec i Szwajcarii. Analiza porównawcza*. Warto zauważyć, że zarówno w przypadku pracy magisterskiej z zakresu politologii, jak i rozprawy doktorskiej, opiekę naukową sprawował ten sam mentor tj. prof. dr. hab. Sylwester Wróbel.

Jednocześnie dr R. Klepka uzupełniał swoją edukację poprzez studia podyplomowe w zakresie dziennikarstwa (ukończone w 2006 r.) oraz w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela (ukończone w 2016 r.).

Przebieg pracy zawodowej Kandydata do stopnia doktora habilitowanego wskazuje, że do tej pory był On związany z czterema uczelniami wyższymi tj. ówczesną

Akademią im. Jana Długosza w Częstochowie, Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach, Uniwersytetem Śląskim w Katowicach (w tych trzech jednostkach prowadził zajęcia w ramach umów o dzieło) oraz Uniwersytetem Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, gdzie od 2014 roku zatrudniony jest na stanowisku adiunkta. W latach 2010-2014 Rafał Klepka był zatrudniony na stanowisku asystenta we wspomnianej już Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie (obecnie Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie). Aktualne miejsce pracy na krakowskiej uczelni to Instytut Nauk o Bezpieczeństwie, który od 2018 r. nosi nazwę Instytutu Bezpieczeństwa i Edukacji Obywatelskiej.

Podsumowując tę część oceny sylwetki Kandydata należy stwierdzić, że wykazywał On dużą aktywność zawodową oraz dynamikę w osiąganiu kolejnych szczebli rozwoju naukowego. Partycypacja zawodowa w kilku środowiskach uczelni wyższych jest przeze mnie oceniana pozytywnie, gdyż stwarza możliwość poznania różnych uwarunkowań dydaktycznych oraz wymogów naukowych, konfrontuje z rzeczywistością inną niż w macierzystej jednostce.

OCENA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO BĘDĄCEGO PODSTAWĄ DO UBIEGANIA SIĘ O STOPIEŃ DOKTORA HABILITOWANEGO

Dr Rafał Klepka jako główne osiągnięcie naukowe w postępowaniu habilitacyjnym wskazał monografię pt. *Polityka w krzywym zwierciadle mediów: stronniczość polityczna mediów w relacjonowaniu parlamentarnych kampanii wyborczych w 2015 i 2019 roku* (Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Kraków 2021 r.).

Już sam tytuł pracy wskazuje na jej interdyscyplinarny charakter, co potwierdza jej treść mieszcząca się zarówno w dyscyplinie nauki o polityce i administracji jak i w obszarze nauki o mediach. Takie połączenie jest wyjątkowo atrakcyjne poznawczo, odpowiada także profilowi wykształcenia Habilitanta.

Na poziomie percepcji tematu podjętych badań można sformułować dwie wątpliwości tj. czy tytuł pracy nie zawiera już w sobie tezy („stronniczość mediów”)? Oraz czy poddanie analizie zaledwie dwóch kampanii wyborczych nie jest zbyt wąskie, zwłaszcza w przypadku pracy awansowej? Autor skutecznie przekonuje czytelników, że stronniczość mediów ma swoją definicję naukową (którą proponuje) oraz istotnie

wpływa na charakter funkcjonowania demokracji. Jednak co najbardziej istotne - udowadnia, że owa stronnicość ma charakter mierzalny. Ta cecha pozwala na analizę porównawczą mediów w czasie oraz mediów między sobą. Wybór dwóch kolejnych kampanii parlamentarnych w Polsce (2015 r. i 2019 r.) nie tworzy obszernego pola badawczego, ale w ramach przyjętej cezury Autor dokonał badań bardzo pogłębionych, co stanowi wyróżnik pracy w odniesieniu do innych pozycji traktujących o stronnicości mediów. R. Klepka wskazał także w monografii przyczyny uzasadniające przyjętą cezurę i zwłaszcza w odniesieniu do cezury początkowej (dojście do władzy Prawa i Sprawiedliwości) trudno nie zgodzić się z przedstawioną argumentacją (vide s. 216).

Praca ma charakter zarówno teoretyczny, jak i empiryczny, a na szczególne wyróżnienie zasługuje jej innowacyjność metodologiczna tzn. stworzenie przez R. Klepkę oryginalnej propozycji metody badawczej służącej pomiarom oraz porównaniom stronnicości mediów w przestrzeni politycznej. Autor zaproponował także własną koncepcję operacjonalizacji stronnicości mediów, a także narzędzie badawcze w formie klucza kategoryzacyjnego. Tzw. Indeks Stronnicości Politycznej Mediów dopełnia propozycję i potwierdza fakt, że recenzowana monografia w sposób istotny wnosi nowe, ważne treści do nauk społecznych i stanowi oryginalne rozwiązanie problemu badawczego.

Cała praca pomimo wspomnianego już pozornego zawężenia tematycznego jest niezwykle rozbudowana, gdyż liczy aż 8 rozdziałów (341 stron tekstu właściwego). Pierwszy z nich ma charakter teoretyczny i nosi bardzo adekwatny tytuł tj. „Media w kształtowaniu obrazów polityki”. Przygotowuje on czytelnika do percepcji dalszych, bardziej złożonych treści, a istniejący stan wiedzy przedstawia bardzo syntetycznie, także z wykorzystaniem wizualizacji. Rozdział drugi ma już charakter unikatowy, gdyż wydzielony został w celu krytycznego i konfrontacyjnego omówienia literatury przedmiotu w badanym zakresie. Jest to propozycja godna podkreślenia, gdyż z jednej strony przybliża czytelnika do źródeł zastanych, a z drugiej strony wskazuje na definicyjne luki. Autor zaproponował własne rozumienie kategorii „stronnicość”, które to określenie często pojawia się w analizach badaczy zagranicznych, natomiast wśród polskich autorów nie doczekało się tak szczegółowego opracowania, jak oceniana monografia. Kolejne dwie części tj. trzecia i czwarta dopełniają teorii stronnicości mediów w zakresie perspektyw (polityczna, ekonomiczna, osobista) oraz stosowanych

mechanizmów, których liczbę ograniczono tu do trzech (selekcja treści, agenda setting oraz framing).

Równie oryginalny i podnoszący wartość całej pracy jest rozdział piąty, gdyż został on napisany jako wprowadzenie do części metodologicznej badań własnych. Rozległy materiał empiryczny wykorzystany przez Autora uzasadnia konieczność umieszczenia w strukturze pracy takiego rozdziału i to właśnie w tym miejscu. Następujące po nim trzy kolejne rozdziały, to w mojej ocenie fundamentalna poznawczo część monografii, bowiem prezentuje wyniki prowadzonych analiz.

Strona | 4

Można jedynie zastanowić się, czy dla jasności przekazu, nie bardziej właściwe niż struktura oparta na rozdziałach, byłoby podzielenie pracy na dwie odrębne części, z których każda liczyłaby po 4 składowe (rozdziały). W ten sposób teoria oddzielona zostałaby od badań osadzonych w bardzo konkretnym środowisku medialno-politycznym.

Generalnie jednak, w ocenianej pracy brak jest słabych stron; pod względem merytorycznym, językowym, edytorskim (wizualizacja wyników badań) spełnia ona wszelkie standardy pracy naukowej, a co najbardziej istotne wnosi nowatorski wkład w istniejący stan badań.

OCENA POZOSTAŁYCH OSIĄGNIĘĆ

Oprócz monografii, która zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2a Ustawy stanowi wiodące osiągnięcie naukowe podczas ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, dr Rafał Klepka zbudował także inny, spójny dorobek. Mając na uwadze przede wszystkim osiągnięcia po uzyskaniu stopnia doktora, warto skoncentrować się na 3 monografiach tj. J. Idzik, R. Klepka, *Medialne relacje wojenne. Od wojny w Wietnamie do czasów współczesnych*, Wydawnictwo Libron, Kraków 2020; H. Batorowska, R. Klepka, O. Wasiuta, *Media jako instrument wpływu informacyjnego i manipulacji społeczeństwem*, Wydawnictwo Libron, Kraków 2019 oraz R. Klepka, *Medialna walka o dobrą zmianę: obraz wyborów parlamentarnych w 2015 roku w wybranych mediach*, Wydawnictwo Libron, Kraków 2018. Dwie z nich stanowią efekt pracy zespołowej, natomiast jedna ma charakter w pełni autorski. Na podkreślenie zasługuje zatem zarówno umiejętność habilitanta w zakresie pracy zespołowej, jak i – przede wszystkim – mobilizacja

twórcza, która pozwoliła przez trzy kolejne lata wydawać tak znaczące opracowania naukowe.

Poza monografiami, dr R. Klepka opublikował w ciągu dekady po uzyskaniu stopnia doktora ponad 20 rozdziałów w monografiach naukowych, co daje bardzo dobrą średnią ok. 2 rozdziałów w ciągu roku. Najbardziej istotna nie jest oczywiście ich liczba, ale jakość i zasługująca na wyróżnienie spójność. Większość z tych prac lokuje się właśnie na pograniczu badań politologicznych i medioznawczych.

Jedyna uwaga, którą można tu wnieść dotyczy stosunkowo niewielkiej liczby rozdziałów (tj. 3) opublikowanych w językach obcych, a przecież tematyka, którą od tylu lat zajmuje się Habilitant predestynuje wręcz do umiędzynaradawiania wyników badań. Podobną uwagę można sformułować w odniesieniu do artykułów naukowych, których R. Klepka napisał prawie 30 (po uzyskaniu stopnia doktora). Jednak zarówno opublikowane ostatnio rozdziały w pracach zbiorowych, jak również najnowsze artykuły naukowe zdają się świadczyć o większej determinacji Habilitanta w dzieleniu się rezultatami swojej pracy ze środowiskiem międzynarodowym. W przyszłości należałoby wesprzeć te wysiłki większym udziałem w konferencjach zagranicznych, bowiem spośród wymienionych przez dr Klepkę spotkań naukowych, w których czynnie uczestniczył tzw. konferencje międzynarodowe poza granicami kraju to głównie konferencje w Ukrainie (gdzie często występował Habilitant także w roli członka komitetu organizacyjnego bądź naukowego). Współpraca polsko-ukraińska z udziałem dr Rafała Klepki znalazła swój wyraz w postaci jednego z trzech projektów badawczych i można obserwować poszerzanie dotychczasowych zainteresowań badawczych o problemy bezpieczeństwa (w tym bezpieczeństwa informacyjnego).

W odniesieniu do recenzowanego dorobku szczególnie doniosły jest grant indywidualny finansowany przez Narodowe Centrum Nauki pt. „Stronniczość polityczna w mediach – doskonalenie metod badań zawartości i wpływu mediów”, (projekt zrealizowany w latach 2018-2019).

OCENA DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNEJ I POPULARYZATORSKIEJ

Działalność dydaktyczna dr Rafała Klepki zasługuje na wyróżnienie, ponieważ prowadził On dotychczas liczne zajęcia, które jednak korespondowały z zainteresowaniami naukowymi. Praca dydaktyczna dotyczyła różnych poziomów kształcenia, włącznie ze szkołą doktorską. Wielokrotnie podejmowaną formą

popularyzacji nauki, którą realizował dr Rafał Klepka było przygotowanie haseł encyklopedycznych (88 pozycji). Warta odnotowania jest dbałość Habilitanta o umieszczanie swoich publikacji w wolnym dostępie, co również składa się na popularyzację nauki. Taka aktywność warta jest podkreślenia również wobec faktu, że dr R. Klepka był zaangażowany w pełnienie różnych funkcji w ramach jednostek w których był lub jest zatrudniony (od 2019 r. Kierownik Katedry Bezpieczeństwa Informacyjnego i Medialnego). Można zatem stwierdzić, że niewątpliwą zaletą Habilitanta jest umiejętność równie sprawnego rozwijania swoich kompetencji dydaktycznych, organizacyjnych i naukowych, bez zaniedbywania żadnego obszaru.

WNIOSKI KOŃCOWE

Recenzowany dorobek Habilitanta dr Rafała Klepki oceniam bardzo wysoko, ze względu na jego dojrzałość, spójność oraz dynamikę powstawania. Ścieżka kariery naukowej Habilitanta nie jest przypadkowa i można stwierdzić, że realizowana jest z jasno określonym celem, a kolejne szczeble awansu nie są rozdzielone nazbyt długimi interwałami.

Bardzo wysoko oceniam monografię stanowiącą tzw. pracę awansową. Jest ona niewątpliwie nowatorska i potrzebna zarówno w dyscyplinie nauk o polityce, jak i nauk o mediach. Znakomicie dopełnia istniejące na rynku opracowania, także z marketingu politycznego. Ze względu na zainteresowania badawcze i osiągnięte efekty podejmowanych na polu nauki działań, ważne jest jeszcze większe niż dotychczas umiędzynarodowienie wyników badań – zarówno w formie pisemnej, jak i podczas konferencji zagranicznych. Habilitant dysponuje kompetencjami i potencjałem, które predestynują go do roli samodzielnego badacza.

Konkluzja

*Biorąc pod uwagę zamieszczoną wyżej **pozytywną ocenę** wiodącego osiągnięcia naukowego w postaci monografii, a także ocenę osiągnięć dydaktycznych i organizacyjnych, stwierdzam że dr Rafał Klepka spełnia wymagania stawiane osobom kandydującym do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie „nauki o polityce i administracji” i wnoszę o dalsze procedowanie postępowania habilitacyjnego.*

*Dr. Kęsiński
- Kęsiński*